

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Warszawa, 25 marca 2021 r.

DKO-WEK.053.1.2021.MR

Pani

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na petycję z 7 stycznia 2021 r., bardzo Pani dziękuję za uwagi oraz propozycje dotyczące systemu oświaty w Polsce. Jednocześnie uprzejmie przypominam, że informacje dotyczące nowego ustroju szkolnego, zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, oraz przeprowadzania egzaminów zewnętrznych zostały Pani przekazane w piśmie z 9 stycznia 2020 r. (DKO-WEK.4019.269.2019.MR). Obecnie zechce Pani przyjąć wyjaśnienia dotyczące warunków przeprowadzenia egzaminów zewnętrznych w roku szkolnym 2020/2021 oraz związanego z tym procesu rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i uczelni, w tym organizacji olimpiad, konkursów i turniejów.

Ponieważ zarówno tegoroczni ósmoklasiści, jak i maturzyści w 2019 r. doświadczyli skutków ogólnopolskiego strajku nauczycieli, a wiosną i jesienią 2020 r. uczestniczą w zdalnym nauczaniu, Minister Edukacji i Nauki zdecydował o wprowadzeniu zmiany zasad przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2020/2021. W 2021 r. ograniczony został zakres wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Uprzejmie informuję, że przy Ministrze Edukacji i Nauki powołane zostały zespoły, które pracowały nad przygotowaniem wymagań egzaminacyjnych na tegoroczny egzamin maturalny i egzamin ósmoklasisty. W ich skład weszło 77 ekspertów z zakresu każdego z przedmiotów, z których przeprowadzane są egzaminy. W celu opracowania dokumentu w sposób uwzględniający różnorodność perspektyw, w każdym zespole przedmiotowym pracował:

- a) nauczyciel praktyk, kształcący na poziomie szkoły właściwej dla danego egzaminu (podstawowej – w przypadku egzaminu ósmoklasisty, ponadpodstawowej – w przypadku egzaminu maturalnego); tam, gdzie to możliwe, w pracach zespołu uczestniczył również nauczyciel z poziomu – odpowiednio – niższego lub wyższego;
- b) pracownik szkoły wyższej, specjalizujący się w danej dziedzinie wiedzy, z doświadczeniem w tworzeniu podstaw programowych/zadań egzaminacyjnych / materiałów dydaktycznych /specjalista dydaktyk;
- c) ekspert Centralnej Komisji Egzaminacyjnej lub okręgowej komisji egzaminacyjnej w zakresie danego przedmiotu egzaminacyjnego.

Zadaniem zespołów było przeanalizowanie obowiązujących podstaw programowych oraz stworzenie – na ich podstawie – wymagań egzaminacyjnych dla poszczególnych przedmiotów w zakresie obu egzaminów. Podczas tych prac eksperci przeprowadzili również konsultacje międzyprzedmiotowe, tak aby wymagania egzaminacyjne dla pokrewnych przedmiotów, np. *biologii* i *chemii*, *wiedzy o społeczeństwie* i *geografii*, były skorelowane i spójne. Efektem pracy zespołów była przygotowana – wyłącznie na rok szkolny 2020/2021 – propozycja wymagań egzaminacyjnych.

Przygotowany przez zespół ekspertów projekt propozycji wymagań egzaminacyjnych został 20 listopada 2020 r. zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa – do konsultacji publicznych. W konsultacjach mogli uczestniczyć wszyscy zainteresowani, przysyłając uwagi za pośrednictwem elektronicznego formularza. Wszystkie przesłane opinie (około 2,5 tys.) zostały przekazane zespołom, które w kolejnym etapie prac analizowały je i, w przypadku uznania zasadności, modyfikowały projekt.

Rozporządzenie zawierające wymagania egzaminacyjne na rok 2021 zostało podpisane przez Ministra Edukacji i Nauki, jak zaznaczono powyżej, 16 grudnia 2020 r.¹ Tegoroczny egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny będą zatem przeprowadzone na podstawie przygotowanych wymagań egzaminacyjnych, mających zastosowanie wyłącznie w roku szkolnym 2020/2021.

Ponadto przystąpienie do egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym w roku szkolnym 2020/2021 nie będzie obowiązkowe. Natomiast zdający będzie mógł przystąpić do egzaminu nawet z 6 przedmiotów dodatkowych, jeżeli potrzebuje wyników w postępowaniu rekrutacyjnym do szkoły wyższej. Podobnie jak w 2020 r. w bieżącym roku nie będzie przeprowadzana część ustna egzaminu maturalnego. Będą mogli przystąpić do niej – podobnie jak w 2020 r. – absolwenci, którym wynik części ustnej egzaminu z danego przedmiotu jest potrzebny w postępowaniu rekrutacyjnym na uczelnię zagraniczną.

¹ Dz. U. poz.2314.

Również 16 grudnia 2020 r. CKE przekazała informacje dotyczące najważniejszych zmian w formule arkuszy egzaminacyjnych z poszczególnych przedmiotów na egzaminach w 2021 r. Wskazano w nich, że:

- Egzamin ósmoklasisty w 2021 r. z *języka polskiego* przeprowadzany zostanie na podstawie wymagań egzaminacyjnych, zawierających ograniczony zakres wymagań podstawy programowej, w tym skróconą listę lektur obowiązkowych. Egzamin będzie trwał 120 minut. Za rozwiązanie zadań z *języka polskiego* można będzie uzyskać maksymalnie 45 punktów (5 pkt mniej niż w latach ubiegłych), w tym:
 - część 1: czytanie ze zrozumieniem, argumentowanie, znajomość i rozumienie utworów literackich, interpretacja tekstów kultury, znajomość zasad i posługiwanie się poprawną polszczyzną – 25 pkt (około 20 zadań opartych na dwóch tekstach; około 50% zadań otwartych),
 - część 2: wypracowanie – 20 pkt; w wypracowaniu uczeń może odnieść się do dowolnej lektury obowiązkowej spełniającej warunki tematu.
- Egzamin ósmoklasisty w 2021 r. z *matematyki* przeprowadzony zostanie na podstawie wymagań egzaminacyjnych, zawierających ograniczony zakres wymagań podstawy programowej (np. bez zadań dotyczących dowodów geometrycznych, z ograniczonymi wymaganiami dotyczącymi działań na pierwiastkach, stereometrii). Egzamin będzie trwał 100 minut. Za rozwiązanie zadań można będzie uzyskać maksymalnie 25 punktów (5 pkt mniej niż w latach ubiegłych), w tym: 15 pkt – zadania zamknięte, 10 pkt – zadania otwarte. Liczba zadań otwartych: 4 (w latach 2019–2020 było ich 6).
- Egzamin ósmoklasisty w 2021 r. z *języka obcego nowożytnego* przeprowadzany zostanie na podstawie wymagań egzaminacyjnych, zawierających ograniczony zakres wymagań podstawy programowej oraz ograniczony zakres środków gramatycznych. Oczekiwany średni poziom biegłości językowej, w tym zakresu środków językowych w wypowiedziach pisemnych (w skali ESOKJ) – A2. Egzamin będzie trwał 90 minut. Za rozwiązanie zadań można będzie uzyskać maksymalnie 55 punktów (5 pkt mniej niż w latach ubiegłych), w tym: 34 pkt – zadania zamknięte, 21 pkt – zadania otwarte. Mniejsza będzie liczba zadań otwartych sprawdzających umiejętność rozumienia ze słuchu, umiejętność reagowania i znajomość środków językowych oraz zadań zamkniętych sprawdzających rozumienie tekstów pisanych i znajomość środków językowych.
- Egzamin maturalny w 2021 r. z *języka polskiego* jako przedmiotu obowiązkowego zostanie przeprowadzany na podstawie wymagań

egzaminacyjnych, zawierających ograniczony zakres wymagań podstawy programowej. Egzamin będzie trwał 170 minut. Za rozwiązanie zadań można będzie uzyskać maksymalnie 70 punktów, w tym:

- część 1: czytanie ze zrozumieniem, argumentowanie, znajomość zasad i posługiwanie się poprawną polszczyzną – 20 pkt (około 12–15 zadań – głównie otwartych – opartych na dwóch tekstach);
- część 2: wypracowanie – 50 pkt.

Będą trzy tematy wypracowania do wyboru: dwa tematy rozprawki oraz interpretacja tekstu poetyckiego. Jeden temat rozprawki będzie miał wskazaną lekturą obowiązkową, natomiast drugi temat będzie dotyczył tekstu spoza kanonu lektur obowiązkowych.

- Egzamin maturalny w 2021 r. z *matematyki* jako przedmiotu obowiązkowego zostanie przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych, zawierających ograniczony zakres wymagań podstawy programowej (np. ograniczone wymagania dotyczące funkcji i graniastosłupów, zniesienie wymagań dotyczących brył obrotowych i wymagań z IV etapu edukacyjnego dotyczących ostrosłupów). Egzamin będzie trwał 170 minut. Za rozwiązanie zadań można będzie uzyskać maksymalnie 45 punktów (5 pkt mniej niż w latach ubiegłych), w tym: 28 pkt – zadania zamknięte; 17 pkt – zadania otwarte. Będzie 7 zadań otwartych (w latach 2015–2020 było ich 9).
- Egzamin maturalny w 2021 r. z języka obcego nowożytnego jako przedmiotu obowiązkowego zostanie przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych, zawierających ograniczony zakres wymagań podstawy programowej oraz ograniczony zakres środków gramatycznych. Egzamin będzie trwał 120 minut.

Oczekiwany średni poziom biegłości językowej, w tym zakresu środków językowych w wypowiedziach pisemnych (w skali ESOKJ) – A2+ (B1 w zakresie rozumienia ze słuchu i rozumienia tekstów pisanych). Za rozwiązanie zadań będzie można uzyskać maksymalnie 50 punktów, w tym: 40 pkt – zadania zamknięte, 10 pkt – zadania otwarte.

28 grudnia 2020 r. Centralna Komisja Egzaminacyjna ogłosiła na swojej stronie internetowej (www.cke.gov.pl) aneksy do informatorów. Zwierają one m.in. opisy zmian w formułach arkuszy egzaminacyjnych, zmodyfikowane zakresy struktur gramatycznych dotyczące egzaminów z języków obcych nowożytnych oraz listy lektur do egzaminów z języków mniejszości narodowych, języka mniejszości etnicznych i języka regionalnego. W grudniu 2020 r. rozpoczęły się również szkolenia dotyczące zmian w wymaganiach egzaminacyjnych dla doradców metodycznych i nauczycieli konsultantów organizowane przez

Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie oraz dla nauczycieli, organizowane przez publiczne placówki doskonalenia.

Po opublikowaniu wymagań egzaminacyjnych CKE opracowała arkusze tzw. próbnego egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego. Zgodnie z informacją dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 17 lutego 2021 r.², CKE oraz okręgowe komisje egzaminacyjne udostępniły materiały do przeprowadzenia testu diagnostycznego (tzw. próbnych egzaminów) w zakresie poziomu przygotowania uczniów do egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów na wszystkich poziomach. Zainteresowane szkoły mogły przeprowadzić test diagnostyczny od 3 do 16 marca 2021 r. (test dla ósmoklasistów w dniach 17-19 marca 2021 r.), zgodnie z zamieszczonym na stronie internetowej CKE harmonogramem.

Przeprowadzenie tzw. egzaminów próbnych było, jak zwykle, dobrowolne.

Istotne jest, że ta diagnoza została przeprowadzona z zachowaniem wszelkich reguł dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego. Dlatego Ministerstwo Edukacji i Nauki, Centralna Komisja Egzaminacyjna oraz Główny Inspektorat Sanitarny przygotowały wytyczne dotyczące organizowania i przeprowadzania w 2021 r. testów diagnostycznych w zakresie poziomu przygotowania uczniów do egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego³.

Należy także podkreślić, że właściwe egzaminy zewnętrzne będą również przeprowadzane w warunkach rekomendowanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministra Zdrowia, ustalonych odpowiednio do stanu zagrożenia epidemicznego. Ministerstwo Edukacji i Nauki będzie na bieżąco informowało o zasadach sanitarnych obowiązujących podczas przeprowadzania egzaminu maturalnego w 2021 r. Zamieszczone wówczas na stronach internetowych zostaną odpowiednie informacje, w tym infografiki ułatwiające zapoznanie się i zrozumienie ww. zasad.

Poza zmianami dotyczącymi sposobu przeprowadzania egzaminów Ministerstwo wprowadziło w przepisach prawa inne zmiany, stanowiące o obowiązkach szkoły wobec uczniów przygotowujących się do egzaminu. Sposób funkcjonowania i obowiązki szkoły w okresie ograniczenia jej funkcjonowania w związku ze stanem epidemii Minister Edukacji Narodowej określił w rozporządzeniu z dnia 20 marca 2020 r. Rozporządzenie to zobowiązuje dyrektora szkoły m.in. do umożliwienia prowadzenia w szkole konsultacji indywidualnych lub w małych grupach. Wymiar tych konsultacji jest

² Informacja dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 17 lutego 2021 r. dotycząca testu diagnostycznego w zakresie poziomu przygotowania uczniów do egzaminu maturalnego (tzw. próbnego egzaminu maturalnego)

<https://cke.gov.pl/images/KOMUNIKATY/20210217%20EM%20Test%20diagnostyczny.pdf>

³<https://cke.gov.pl/images/KOMUNIKATY/20210225%20Testy%20diagnostyczne%20WYTYCZNE%20EPIDEMICZNE%20aktualizacja.pdf>

uzależniony od potrzeb uczniów, a także warunków pracy szkoły. Ich harmonogram i organizację ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z nauczycielami. Konsultacje mają charakter dobrowolny dla uczniów i są skierowane do tych, którzy przystąpią do egzaminów sprawdzających ich wiedzę w roku szkolnym 2020/2021 r. Szkoły powinny w pierwszej kolejności umożliwić organizację konsultacji z przedmiotów zdawanych na egzaminach, a w miarę potrzeb także z innych przedmiotów. W ich trakcie uczeń powinien mieć możliwość wyjaśnienia trudnych kwestii, usystematyzowania materiału lub rozmowy z nauczycielem. Konsultacje powinny również umożliwić uczniom poprawę ocen na potrzeby klasyfikacji. Zapewniona została także możliwość korzystania przez uczniów z biblioteki szkolnej.

Dodatkowo, w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 29 stycznia 2021 r.⁴, od 1 lutego 2021 r. wprowadzono możliwość organizowania w szkole, w ramach konsultacji z nauczycielami, testów sprawdzających poziom przygotowania uczniów do egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego.

Zakłada się również – w przypadku powstania możliwości powrotu liczniejszych grup uczniów do nauki stacjonarnej – że w pierwszej kolejności będzie to dotyczyło uczniów przygotowujących się do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego.

Informuję również, że zgodnie z art. 69 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*⁵, podstawę przyjęcia na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie stanowią wyniki egzaminu maturalnego. O tym, jakie wyniki egzaminu maturalnego stanowią kryteria tego naboru decyduje autonomicznie senat uczelni. W swoich uchwałach senaty dostosowują kryteria rekrutacyjne do warunków przeprowadzania egzaminu maturalnego. W 2020 r. uwzględniono zniesienie egzaminów ustnych, w 2021 r. konieczne będzie uwzględnienie zniesienia egzaminów ustnych, braku obowiązku przystąpienia do egzaminu z dodatkowego przedmiotu na poziomie rozszerzonym i zmienionych wymagań egzaminacyjnych.

Kurator oświaty, w imieniu wojewody, wykonuje zadania i kompetencje w zakresie oświaty, m.in. realizuje politykę oświatową państwa, współdziała z organami jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu i realizowaniu odpowiednio regionalnej i lokalnej polityki oświatowej, zgodnej z polityką

⁴ § 2 ust. 6a rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 stycznia 2021 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19* (Dz. U. poz. 202).

⁵ Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.). Art. 69 ust. 2 pkt 1: 1. Na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie może być przyjęta osoba, która posiada: 1) świadectwo dojrzałości albo świadectwo dojrzałości i zaświadczenie o wynikach egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów, o których mowa w przepisach o systemie oświaty.

oświatową państwa, organizuje olimpiady, konkursy, turnieje, przeglądy oraz inne formy współzawodnictwa i prezentacji osiągnięć uczniów szkół na obszarze województwa.

Zadaniem kuratora jest więc ustalenie, które z tych konkursów i innych form współzawodnictwa będą punktowane w postępowaniu rekrutacyjnym. Dlatego wykaz zawodów wiedzy, artystycznych i sportowych – organizowanych przez kuratora oświaty lub inne podmioty działające na terenie szkoły, które mogą być wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej, zgodnie z art. 148 ustawy – *Prawo oświatowe*⁶ są podawane co roku do publicznej wiadomości przez kuratora oświaty. W publikowanym corocznie do końca lutego wykazie zawodów wiedzy, zawodów artystycznych i zawodów sportowych, organizowanych przez kuratora oświaty lub inne podmioty działające na terenie szkoły, kurator oświaty określa miejsca uznane za wysokie w tych zawodach.

Szczegółowy sposób przeliczania na punkty poszczególnych kryteriów w postępowaniu rekrutacyjnym i postępowaniu uzupełniającym do szkół ponadpodstawowej określono w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego⁷. Ustalając podział punktów za oceny i osiągnięcia wymienione na świadectwie przyjęto, że może to być maksymalnie 100 punktów. Ustalając podział punktów w przypadku wyników z egzaminu przyjęto, że kandydat może maksymalnie uzyskać 100 punktów. Celem zrównoważenia punktacji w tych dwóch grupach składowych jest uśrednienie wyników i osiągnięć ucznia w szkole podstawowej oraz wyników egzaminu zewnętrznego, który weryfikuje umiejętności ucznia w porównaniu z całą populacją uczniów kończących ten etap edukacyjny. Mając na uwadze powyższe, średnia wszystkich ocen będąca czynnikiem klasyfikującym jest wszechstronną oceną danego ucznia skorygowaną przez jego wyniki z egzaminu zewnętrznego. Zgodnie z § 12 pkt 1 rozporządzenia z dnia 21 sierpnia 2019 r. przyjęto, że wyniki z egzaminu ósmoklasisty w okresie przejściowym z: języka polskiego i matematyki będzie się mnożyło przez 0,35, co oznacza, że kandydat może z tych przedmiotów uzyskać maksymalnie po 35 punktów, czyli w sumie 70 punktów. Natomiast wynik z języka obcego nowożytnego będzie się mnożyło przez 0,3, co oznacza, że kandydat może z tego przedmiotu uzyskać maksymalnie po 30 punktów.

Punkty za tytuł laureata lub finalisty konkursów wiedzy organizowanych przez kuratora oświaty są przyznawane zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1-4 ww. rozporządzenia. Pozostałe konkursy organizowane przez kuratora oświaty lub

⁶ j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 910, z późn. zm.

⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów (Dz. U. poz.1737).

inne podmioty na warunkach ustalonych przez organizatorów tych zawodów są punktowane zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia .

Zgodnie z treścią ww. przepisu kandydatowi, który w takich zawodach uzyskał wysokie miejsca na szczelbu:

- powiatowym – przyznaje się 1 punkt
- wojewódzkim – przyznaje się 2 punkty
- krajowym – przyznaje się 3 punkty
- międzynarodowym – przyznaje się 4 punkty.

Schemat podziału maksymalnej liczby punktów w postępowaniu rekrutacyjnym do szkoły ponadpodstawowej na lata szkolne 2019/2020–2021/2022 (okres przejściowy)

Kryteria – świadectwo	Maksymalna liczba punktów w postępowaniu rekrutacyjnym	
aktywność na rzecz innych ludzi	3 pkt	
świadectwo ukończenia szkoły podstawowej z wyróżnieniem	7 pkt	
szczególne osiągnięcia	18 pkt	
wynik z języka polskiego	18 pkt	
wynik z matematyki	18 pkt	
wynik z I przedmiotu	18 pkt	
wynik z II przedmiotu	18 pkt	
max	100 pkt	
Kryteria – egzamin Ósmoklasisty	wyniki z egzaminu ósmoklasisty w %	punkty w postępowaniu rekrutacyjnym
wynik z języka polskiego	100%	x 0,35 = 35 pkt
wynik z matematyki	100%	x 0,35 = 35 pkt
wynik z języka obcego nowożytnego	100%	x 0,3 = 30 pkt
max		100 pkt
Razem		200 pkt

Należy także podkreślić, że konkursy te przeprowadzane są zgodnie z regulaminami określonymi przez właściwego kuratora oświaty. Warunki przystąpienia do tych konkursów określa zatem kurator oświaty.

Jeszcze raz dziękując za Pani pismo, uprzejmie informuję, że Minister Edukacji i Nauki nie przewiduje wprowadzenia kolejnych zmian zarówno w systemie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, jak i w ogólnych zasadach przeprowadzania egzaminów zewnętrznych. Natomiast wszelkie uwagi dotyczące funkcjonowania oceniania wewnątrzszkolnego może Pani zgłaszać do dyrektora danej szkoły, który sprawuje w niej nadzór pedagogiczny.

Z poważaniem

Katarzyna Koszewska
Dyrektor
/ – podpisany cyfrowo/